

سؤال می‌کنم آیا چنین مطلبی صحیح دارد یا نه؟ (البته هیئت دولت بهتر اطلاع دارند و گمان نمی‌کنم با جلو گیری موافق باشند) می‌نویسد (دراثر مجاهدتهای عظیم و معجزه‌العقول که از چندی قبل باینطرف از طرف قوای عثمانی...) (پنجشنبه این راجع به فتوحات است) بالاخره امروز که بوم جمعه بیست و نهم است سه ساعت بفریب از سبزه میدان از هجوم طبقات محترم دعوت نموده تمنی می‌شود در ساعت مقرر از حضور خود مضایقه نفرمایند (ماهم نظیر این دعوت را داشتیم و در مسجد شیخ عبدالحسین دعوت کرده بودند و جشنی گرفته بودند و گویا هیئت دولت هم در این جشن تشریف آوردند) در ذیل اعلان می‌نویسد پس از تحصیل اجازه از حکومت و نظایه و معارف موقع نطق شصت نفر آژان مسلح وارد باغ و بعد از شروع به نطق موافق حکم نایب‌الحکومه رئیس نظایه بندها را مانع از نطق و جمعیت کزباده از پنجهزار نفر بود متفرق شدند این است نتیجه آزادی این است اوضاع ملیون این است بدبختی و فلاکت یک ملت ستم‌دیده که از اظفار تاز خود نسبت ببردان خود هم معذور هستند و مجاز نبوده اند (اجر کم‌هلی‌ش) در هر حال یک همچو مراسله نوشته شده بنده سؤال می‌کنم آیا وقوع همچو قضیه در آنجا صدق بوده است و از اظفار تاز و نفرت جلو گیری شده است یا نه؟ و اگر جلو گیری شده چرا شده است و خوب است بمأمورین دولت امر کنند دیگر بعد از این ترتیبات پیش نیاید

رئیس الوزراء - متأسفانه بنده نمی‌توانم توضیحات کافی بدهم فقط راپرتی که بدولت رسیده است این بود که خواسته اند یک اظهاراتی بکنند از حکومت هم اجازه خواسته اند و حکومت هم اجازه داده ولی در موقع نطق ناطق خواسته است از موضوع نطق خارج شود نظایه جلو گیری کرده حالا باید از حکومت توضیحات کافی برسد آن وقت توضیح خواهم داد

رئیس - آقای دست‌قیب (اجازه)

حاج سید محمد باقر دست‌غیب - بنده چندین سؤال از آقای رئیس الوزراء کرده بودم فرمودند در جلسه بعد جواب می‌دهم نمی‌دانم حاضر هستند یا نه؟

رئیس - میل دارید بماند برای روز پنجشنبه

(بعضی گفتند صحیح است)

رئیس - نسبت به دستور مخالفی نیست؟

(گفته شد خیر)

(مجلس یک ربع ساعت بعد از ظهر ختم شد)

مؤتمن الملک

جلسه ۱۴۷

صورت مشروح مجلس یوم چهارشنبه دوازدهم صفر المظفر ۱۳۴۱ مطابق یازدهم

میزان ۱۳۰۱

مجلس تقریباً دو ساعت قبل از ظهر بریاست آقای مؤتمن الملک تشکیل گردید صورت مجلس یوم سه‌شنبه دهم میزان را آقای امیر ناصر قرائت نمودند

رئیس - آقای حاج میرزا عبدالوهاب (اجازه)

حاج میرزا عبدالوهاب - بنده دیروز در خصوص بست دوم مسئله را که عرض کردم یکی راجع بباداره حمل و نقل و یکی راجع باختلاس معتمدالوزاره و میرزا ابراهیم نام‌گلمی در صورت جلسه ذکر می‌کنم از اختلاس نشده است و چون لازم است باید یادداشت شود.

رئیس - قضیه اختلاس نوشته می‌شود ولی اساس نوشته نمی‌شود آقای حائری زاده.

(اجازه)

حائری زاده - بنده بجای کلمه تصویر عرض نکرده بودم لفظ اعلان نوشته شود عرض کردم بعد از کلمه تصویب فقط اعلان نوشته شود.

رئیس - بلی صحیح است دیگر ایرادی نیست؟ (اظهاری نند)

رئیس - صورت جلسه با این دو فقره اصلاح تصویب شد در سابق عهدنامه ایران و افغانستان از تصویب مجلس گذشت ولی از طرف مقابل یک فصل الحاقیه پیشنهاد کرده است و دولت هم بمجلس ارسال داشته است بکمسیون خارج ارجاع می‌شود که تحت مطالعه در آمده راپورت آنرا بمجلس بفرستند راپورت شعبه سوم راجع بانتخابات خوار ورامین قرائت می‌شود

(آقای شیخ المرافین زاده برای قرائت راپورت مزبور احضار و بمضمون ذیل قرائت نمودند

شعبه سوم بدوسیه انتخابات خوار ورامین رسیدگی نموده و راپورت آنرا ذیلاً بمرض میرساند:

انتخابات خوار ورامین پس از فوت میرموسی خان بر حسب امروز وزارت جلیله داخله تجدید گردیده و از روز ۱۵ برج دلوهیئت نظار تشکیل و در تمام مدت اجراء انتخابات مواد قانون چه از حیث مدت اعلان و توزیع تعرفه و چه از حیث اخذ رأی و استماع شکایات کاملاً رعایت گردید و از (۷۴۹۶) ورقه تعرفه که در سه حوزه انتخابیه خوار ایوان کی و ورامین توزیع شد (۶۹۳۸) ورقه رأی اخذ و از مجموع آراء مستخرجه آقای میرزا علی اکبر خان داور دارای اکثریت (۶۵۴۹) رأی بود و هیئت نظار

مرکزی پس از رسیدگی بشکایات و اعتراضات چون شکایات را وارد ندانسته ختم انتخابات و نمایندگی آقای میرزا علی اکبر خان داور را اعلان نموده است. شعبه سوم با مذاقه کامل بتمام مواد شکایاتی که دوسیه هیئت نظار و مجلس شورای ملی رسیده بود چون هیچگونه مدرکی در دوسیه مشاهده ننموده و جوابهای هیئت نظار را موافق قانون کافی دانست صحت جریان انتخابات خوار ورامین و نمایندگی آقای میرزا علی اکبر خان داور را با اکثریت تصدیق مینماید

رئیس - نسبت باین راپورت مخالفی هست یا نه

اظهاری نشد

رئیس - رأی می‌گیریم بنمایندگی آقای آقا میرزا علی اکبر خان داور آقایی که نمایندگی ایشان را تصویب میکنند قیام فرمایند

(آقایان نمایندگان قریب باتفاق قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد راپورت دیگری است از کمسیون عرایض و مرخصی رسیده قرائت می‌شود

(آقای منتصر الملک بشرح ذیل قرائت نمودند)

چون حضرت والا شاهزاده نصرت - الدوله نماینده محترم برای معالجه دست خود عزیمت مسافرت اروپا دارند و تقاضای مرخصی پنج ماهه از اول عقرب همدالسنه نموده اند و حقوق این مدت خود را هم اختصاص بکتابخانه مجلس داده اند کمسیون عرایض هم مرخصی معظم له را بنحویر قیام تصویب می‌نماید (مهر کمسیون طباطبائی تبریزی)

رئیس - نسبت باین راپورت مخالفی هست یا خیر؟ (گفتند - خیر)

رئیس - رأی می‌گیریم بر راپورت کمسیون عرایض و مرخصی آقایی که راپورت مذکوره را تصویب میکنند قیام فرمایند

(اغلب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد دستور امروز بودجه عدلیه است ولی آقای صدرالاسلام پیشنهاد کرده اند که از دستور امروز خارج شود پیشفهاد ایشان قرائت میشود اگر مخالفی نبود از دستور امروز خارج می‌شود بمضمون ذیل قرائت شد

مقام محترم ریاست مجلس شورای ملی بنده پیشنهاد می‌کنم که بودجه عدلیه از دستور خارج شود تا اصلاحاتی بعمل آمده و توافق آراء حاصل آید (صدرالاسلام)

رئیس - مخالفی نیست؟ گفته شد خیر پس دستور تغییر می‌کند لایحه کمسیون بودجه راجع بامتداد سیم از کرد بقره تو مطرح است. آقای سردار مفخم

(اجازه)

سردار مفخم - بنده در کشیدن سیم از کرد بسرحد مخالف نیستم و خیلی هم لازم می‌دانم که هر چه زودتر این سیم اتصال بسرحد پیدا کند و لاین لزوم آنرا هم قبلاً در مجلس عرض کرده ام ولی مخالفت بنده بجهت چهار رشته سیمی است که همانجا در آنجا داریم یک رشته سیم از کرمانشاه بگردان متعلق بانگلیسها است که در سه تیره های ما کشیده اند و سه رشته آن کار می‌کنند و در رشته دیگری بی کار مانده است راجع باین سیمها هم از وزارت پست و تلگراف چندی قبل سؤال کردم که چرا آنها را بتصرف تلگرافخانه ایران در نمی‌آورند و بوعده اینکه مشغول مذاکره هستیم و عن قریب منصرف می‌شویم وقت می‌گذرانند و در صورتی که چهار رشته سیم از کرمانشاه تا سرحد داریم

بنده نمی‌دانم چه صورت دارد دیگر رشته سیم دیگری از کرد بسرحد کشیده شود البته وظیفه وزارت پست است باین کارخانه بدهد تا کی بوعده امروز و فردا وقت می‌گذرانند؟ در صورتی که معلوم نیست از چه حق و چه امتیاز این سیمها را کشیده اند مخالفت بنده از این راه است والا بودن سیم را از کرد بقره تو لازم می‌دانم.

نصرت الدوله مخبر کمسیون بودجه

سابقاً که این لایحه را آقای وزیر پست و تلگراف بمجلس فرستادند و از مجلس بکمسیون آمده و پس از مطالعه و مذاقه راپورت آن بمجلس تقدیم شد آقای سردار مفخم همین اعتراض را فرمودند و کمسیون هم با اطلاع آقای وزیر پست و تلگراف ارجاع آن راپورت را مجدداً بکمسیون تقاضا کرد و پس از اینکه راپورت بکمسیون آمد آقای وزیر پست و تلگراف هم بکمسیون آمده و توضیحاتی که دادند از این قرار است اولاً راجع بضبط آن سیمها مشغول اقدامات می‌باشند و از فراریکه می‌گفتند نسبت بیک قسمت از آن ها هم موفقیت حاصل کرده اند ولی بطوریکه اظهار کردند آن سیم ها بکار تلگرافخانه نمی‌خورد زیرا آن سیمها سیم نظامی است و سیم های نظامی نسبت بسیمهایی که در تلگرافخانه کار می‌شود باریکتر است و پس از تصرف آن سیمها باز لازم است سیم جدیدی از کرد بقره تو کشیده شود و باین مناسبت کمسیون می‌توانستیم راجع باین قسمت فنی حضرت والا شاهزاده سردار مفخم اطلاعاتشان خیلی پیش از ماها است از آقای وزیر پست و تلگراف تقاضا کردیم که شخصاً با ایشان داخل مذاکره شد و این مسائل را بجهت ایشان توضیح بدهند حالانکه ما

این توضیحات ایشان را قانع کرده است یا اینکه باید مجدداً از طرف آقای وزیر توضیحاتی داده شود

رئیس - آقای آقا سید یعقوب هم مخالفند؟

آقا سید یعقوب - بلی

رئیس - بفرمائید

آقا سید یعقوب - اساساً معلوم است که اینها يك چیزهایی است که سبب سعادت يك مملکت و ملتی است البته همه ما کمال خورسندی را داریم که در تمام نقاط ایران سیم تلگراف امتداد بیابد و بر مرکز متصل شود ولی چیزی که سبب مخالفت بنده است این است که وزارت پست و تلگراف همیشه سعی دارد منافع خارجه را در نظر بگیرد و اصلاً بمنافع داخله نظری نمی کند . . .

بعضی از نمایندگان بطور همه خیر اینطور نیست

آقا سید یعقوب - خوب است منافع داخله را هم در نظر بگیرند . يك ابالت معظمی مثل ابالت فارس فقط يك سیم دارد آن هم برای این که با خارجه صحبت کنند والا جهرم . فساء لار که جزو فارس می باشند کجا سیم دارند؟ آقای مخبر السلطنه والی فارس بوده اند و بخوبی اطلاع دارند در این ابالت باین عظمت يك رشته سیم بیشتر نیست چرا باید اهالی جنوب از تمام منافع مملکتی محروم باشند

یک نفر از نمایندگان - این مسئله را در نظر بگیرید و از آقایان وزراء سؤال کنید .

آقا سید یعقوب - بنده در نظر بگیرم و سؤال کنم ؟ آقایان وزراء باید خودشان باین مسئله توجه نموده و آنها را در نظر بگیرند بنده باید از حقوق ملت دفاع کنم اختصاص دادن منافع مملکتی بیعضی جاها برای چیست؟ مگر ایالت فارس جزو ایران نیست؟ با آنها توجهاتش نسبت به مرکز چرا باید از حقوق مدتی محروم بماند در صورتی که ایالت فارس بیست و سه حکومت نشین دارد ابدأ روابط تلگرافی در آنجا نیست آقایان می گویند سؤال بکنم که چرا باید خط جنوب از منافع مملکتی محروم باشد ؟ کی وزراء حاضر می شوند که در دلدلای مردم را با آنها عرض کنیم؟ ما بین کرمان و سیرجان هنوز با سیم کمیانی صحبت می شود آقای میرزا شهاب الدین که در کمسیون هرايض هستند همه روزه تلگرافات شکایات اهالی را می آورند و معلوم است که با سیم کمیانی مغایره شده است . بنده خاطر نمایندگان جنوب را متوجه می کنم که باینده مساعدت فرمایند بنده با اختصاص دادن منافع مملکتی بنقاط بعین مخالفم و عرض می کنم ایالت فارس بآن معظمی از حقوق پستی و تلگرافی محروم

مانده است و من در صورتی می توانم رأی بدهم که حقوق آنها هم بتساوی منظور شود چطور من می توانم بعضی حقوقها را برای بعضی جاها تصدیق کنم ولی بعضی جاها محروم بمانند

رئیس - آقای محمدولی میرزا

(اجازه)

محمدولی میرزا - بنده مخالفم

رئیس - آقای حاج میرزا علی محمد دولت آبادی موافقتند؟

حاج میرزا علی محمد - بلی

رئیس - بفرمائید

حاج میرزا علی محمد - بنده

با این لایحه و تصرف سیم های ممتد از کردند بقره تو موافقم و نباید بگذاریم پیش از این این سیمها را در ایران امتداد دهند ولی البته بجهت رفع احتیاجات تجارنی لازم است يك رشته سیم از کرند بسرحد کشیده شود و علاوه براینکه این سیم رفع احتیاجات تجارنی را می کند منافعی هم از آن عاید دولت می شود زیرا این مجلس از آن مجلس هائی نیست که فقط از نقطه نظر رفع احتیاج تجارت سیم کشیده شود بلکه عایدات هم دارد باین جهت من معتقدم هر چه زودتر این سیم امتداد یابد اما راجع به فرمایش آقای آقا سید یعقوب من مقصود ایشان را نفهمیدم اگر ماده رشته سیم ناقص داشته باشیم دلیل نمیشود که بگوئیم يك نقطه هم که امتداد سیم برای آنجا خیلی لازم است آنهم مثل آن ده رشته سیم دیگر بمانند و لازم نیست سیم بکشیم ما باید اعتبار بدهیم که این سیم کشیده شود و باز جدیت کنیم که در نقاط دیگر هم که لازم است کشیده شود و آنهایی هم که ناقص است کامل شوند

رئیس - آقای محمدولی میرزا

(اجازه)

محمد ولی میرزا - مخالفت بنده با طرز سیم کشی نیست بنده اصولاً با این لوابی که هر روز از طرف وزارتخانه ها پیشنهاد میشود مخالفم از برج نورتا کنون که من در مجلس هشتم قریب دوست و سی هزار تومان اعتبار بمجلس پیشنهاد شده است که تمام یا برای سیم کشی یا حقوق تقاضای یا چیزهاییست که هیچ مربوط به بودجه وزارتخانه و محاسبات اساسی مملکت نیست بنده می خواهم بدانم در قانون محاسبات عمومی که تدوین شده بودجه را چه نحو تفسیر کرده اند؟ آیا معنی بودجه این نیست که کلیه وزارتخانه هادر يك موقع معین تمام مخارج خود را پیش بینی کرده و بمجلس تقدیم نمایند تا از تصویب مجلس بگذرد؟ پس بنده با اینکه هر روز لوابی تهیه شده و بجهت تصویب

بمجلس فرستاده شود کاملاً مخالفم و تا این مسئله روشن نشود بهیچیک از این لوابی نمی توانم رأی بدهم

این مسئله بکلی مخالف است با قانون محاسبات عمومی خوب است آقایان موافقین لفظ بودجه باین واضعی را تفسیر فرمایند تا بنده هم معنی آنرا ملتفت شوم

رئیس - آقایان مذاکرات را در این موضوع کافی می دانند یا خیر ؟

جمعی از نمایندگان گفتند

کافی است

رئیس - ماده واحده قرائت میشود و رای میگیریم

بشرح ذیل قرائت شد

ماده واحده - مجلس شورای ملی برای سیم کشی خط تلگراف از کرندالی قصر شیرین و فرتو و دائر کردن تلگراف خانه در آن نقاط مبلغ هفت هزار و هفتصد و نود دو تومان بوزارت پست و تلگراف اعتبار میدهد (فیروز)

رئیس - رای میگیریم برابورت کمیسیون بودجه آقایانی که تصویب می کنند ورقه سفید و الا ورقه سیاه خواهند داد

(آقایان امیر ناصر و منتصر الملک استخراج آراء نموده نتیجه این طور حاصل شد)

عده حضار ۷۴ نفر ورقه سفید هلامت قبول ۵۵ ورقه کبود ۸ امتناع ۱۱

رئیس - عده حضار ۷۴ با اکثریت رای تصویب شد چند فقره لایحه دیگر است از کمیسیون بودجه رسیده ولی برای اینکه اتلاف وقت نشده باشد اگر آقایان اجازه بدهند این سه لایحه يك لایحه شده و يك رای در آن گرفته شود .

(لوابی مزبور بشرح ذیل قرائت شد)

ماده واحده - مجلس شورای ملی اعتبارات ذیل را تصویب مینماید

اولاً هشت هزار تومان بوزارت پست و تلگراف - برای امتداد سیم از کن آبادشون
ثانیاً پنج هزار تومان بکمیته نمایشگاه امتعه وطن با اطلاع وزارت فوائد عامه قرض داده میشود بعد از انجام بازار نمایشگاه مبلغ مزبور نقدا بدولت مسترد گردد ثالثاً مبلغ ده هزار تومان برای مرمت برجهای نظامی سابق واقعه در نقاط مهمه بوجود آورده و ایجاد چند برج لازم دیگر بوزارت جنگ
نصرت الدوله مخبر کمیسیون - در قسمت ثانی که راجع بنمایشگاه امتعه وطن

است .

رئیس - تأمل نمایند به بینم مجلس این ترتیب را قبول می کند یا خیر . با این ترتیب مخالفی نیست ؟ آقای حاج میرزا علی محمد دولت -

آبادی

حاج میرزا علی محمد - چون مجلس اعتبار این سه لایحه ازدوجا است .

قسمت دوم این لایحه که راجع بقرض دادن برای نمایشگاه امتعه وطنی است مجلس از چهل هزار تومان اعتباری است که برای دولت معین شده و محل آن دوققره دیگر از جای دیگر است و با هم فرق دارند خوب است آن فقره که راجع بقرض است سوا و آن دوققره دیگر جداگانه مطرح شود .

رئیس - مجلس اعتبار که فراموش شده بوده است نوشته شود نوشته شد از مجلس اعتبار چهل هزار تومان و در هر صورت در همه باید رأی بگیریم - دیگر مخالفی نیست ؟

گفتند - خیر

نصرت الدوله - در قسمت ثانی که راجع بقرض است اینکه نوشته شده است اینوجه به کمیته نمایشگاه امتعه وطن قرض داده میشود اشتباه است رأی کدر کمیسیون داده شد این بود که در تحت نظر کمیته نمایشگاه وطنی بمصرف برسد تقاضا میکنم این مسئله اصلاح شود

رئیس - فقره دوم با این اصلاح مجدداً قرائت می شود .

(بمضمون ذیل قرائت شد)

ثانیاً - پنج هزار تومان از مجلس اعتبار چهل هزار تومان بوزارت فوائد عامه قرض داده می شود که با اطلاع کمیته نمایشگاه امتعه وطن بمصرف رسانیده و بعد از انجام بازار نمایشگاه وطن مبلغ مزبور نقدا بدولت مسترد گردد .

رئیس - آقای حائری زاده

(اجازه)

حائری زاده بنده عقیده ندارم مسائلی که سابقاً گفته شده تکرار کنم ولی این رویه که دولت پیش گرفته و این لوابی را که بمجلس تقدیم می کنند مرا مجبور میکنند که هرايض خود را تکرار کنم . ما تا نفهمیم این نه ملیون اعتباری که برای بودجه وزارت جنگ معین کردیم بچه مصرف میرسد با وجود آن اعتبار چطور می توانیم این مخارج را تصویب کنیم و چون من بیکرتبه در این موضوع صحبت کرده ام بیشتر صحبت کردن را سبب تفضیح وقت مجلس می دانم و همینقدر عرض میکنم با ساختن این بروج مخالفم و تا وقتی که بودجه صحیحاً بمجلس نیاید و ما دخل و خرج مملکت خود را نفهمیم من نمی توانم رأی بدهم .

نصرت الدوله - راجع بوده وزارت جنگ که توضیح خواستند عرض می کنم بودجه وزارت جنگ مدتی است به کمسیون آمده و از حدود همان نه میون که در موقع مذاکره در بودجه اعتباری برای وزارت جنگ تصویب شد تجاوز نودمده است و چون بواسطه محدود بودن در همان حدود ضمانت بنظر کمسیون که ترمی آید بودجه های دیگری را که بر زحمات ترور کار تر بود کمسیون جلو انداخت باینجهت است که تا بحال راپورت کمسیون بودجه راجع بودجه وزارت جنگ طبع و توزیع نشده است والا قصوری در تقدیم راپورت از طرف وزارت جنگ نشده اما نسبت باینکه تا بودجه با مجلس نیامده چرا لوایح دیگری از وزارت خانه ها بمجلس می آید این مطلب البته از نقطه نظر کلی اصولی صحیح است قبل از اینهم این مسئله اظهار شد و نمی خواهم با آقای حائری زاده مخالفت کرده باشیم البته اگر ماتم وزارتخانه هامن منظم بود می بایست ادارات ووزاری ما تمام مغارجشان را برای اول سال مطابق همه جای دنیا در بودجه پیش بینی کنند ولی این مسئله خیلی مشکل است برای اینکه بمغارجی هست که قابل پیش بینی شدن نیست بک اتفاقات ووقایعی پیش می آید که دولت را مجبور می کند فوراً درصدد تهیه یکصورت خرجی برآید ولی بطور کلی تا بحال رعایت این مسئله بطور دقیق نشده وانشاءالله وقتیکه بودجه امسال بطور صحیح و مرتب از تصویب مجلس گذشت برای آینه وزارتخانه ها یک ماخذی می شود و می توانیم برای مغارج سال آتی تمام وزارتخانه های ماخذ صحیح در نظر بگیریم و آنوقت می توانیم توقع کنیم که برای سال آینده رعایت تمام این مراتب را که ذکر می کنند بشود و آنوقت البته فرمایشات آقای حائری زاده هم بجا خواهد بود

رئیس - آقای کروی اجازه نخواستم . حاج شیخ محمد حسن کروی - بنده اجازه نخواستم .

رئیس - آقای ارباب کیخسرو (اجازه)

ارباب کیخسرو - بنده در این قسمت نمایندگان امته وطن خواستم سؤالی بکنم چون وقتی که این مسئله در کمسیون طرح شد متأسفانه بنده نبودم که اطلاع داشته باشم خواستم موضوع این مطلب را بدانم چیست ؟

اگر از قبیل آن نمایندگان هائی است که در خارجه رسیت می دهند و بنده خیلی لازم می دانم که آن ترتیب بشود آیا این پنجهزار تومان را برای مغارج مقدماتی وبقیه اش را دومرتبه از جای دیگر فراهم می کنند مقصود بنده این است قسمی نشود

که یک پنجهزار تومان صرف شود و تاوانم بماند و نتیجه هم گرفته نشود خوب است آقای مغیر توضیح بدهند که هم بنده و هم اشخاصی که مثل بنده می باشند بتوانند اطلاعات کامل تری داشته باشند مغیر - همانطور که آقای ارباب متأسفانه در کمسیون بودجه موقعی که این لایحه مطرح شد غایب بودند بنده هم آنروز غایب بودم و درست جزئیات مفصل اینمطلب را که در کمسیون بودجه اظهار شده است نمی توانم شرح بدهم فقط بصورت جلساب مراجعه کردم و این راپورت را نوشتم در صورت جلسات فقط یک پیشنهادی از طرف دولت شده است و کمسیون آنرا تصویب کرده است این که می فرمایند این مبلغ برای مغارج مقدماتیست یا کافی است ؟

این را بعضی از آقایان دیگر کدر کمسیون بوده اند توضیح خواهند داد ولی فقط عرض می کنم علت این که کمسیون در این موضوع اشکال زیادی نکرده و یک تحقیقات کامل تری ننموده برای این بوده است که این یک اجازه نامه است که بدولت داده می شود و معلی هم که برای این خرج معین شده از محل چهل هزار تومانی است که دولت بموجب تصویب نامه خودش هم می تواند خرج کند و در آخر هر برج به مجلس اطلاع دهد زیرا در این زمینه یک رای قطعی از طرف مجلس داده شده ولی دولت نخواست است بموجب تصویب نامه این کار را بکنند لذا از مجلس اجازه خواسته است این مبلغ را با این مصرف برسانند و بعد صورت آنرا بمجلس بفرستند باین نقطه نظر بنده هم نخواستم جزئیات کار را در راپورت ذکر کرده باشم عرض می کنم این که با اطلاع کبیته نمایندگان وطنی بخرج نمایندگان امته وطنی برسد که بعد مسترد کنند تصویب شد

رئیس - آقای دولت آبادی (اجازه)

حاج میرزا علی محمد دولت آبادی - عرض می نمودم .

رئیس - آقای آقا سید یعقوب (اجازه)

آقا سید یعقوب - بنده هم می خواستم همین سؤال را بکنم که آقای ارباب کیخسرو فرمودند آقای نصیر السلطنه مسبقاً خوب است این مسئله را توضیح بدهند .

رئیس - آقای مستشار السلطنه (اجازه)

مستشار السلطنه - بنده این قدر را برای ترویج امته ایرانی که از طرف وزارت معارف برداشته شده است عهده داشتم اول قدم می دانم ولی برای اطلاعات آقایان

بسیم کشی تون وطنیست عرض می کنم که از نقاط مهم خراسان است و صد فرسخ طول و چهل پنجاه فرسخ عرض دارد و این نظر تلگرافخانه ندارد و اهالی این جاها مگر شکایت نموده اند که در آنجا سیم کشی بشود و بالاخره تقاضای آنها راجع باین مسأله که چهارده فرسخ خراج است فعلاً پذیرفته اند و می خواهند مشغول سیم کشی بشوند و این منافاتی هم با فرمایش آقای آقا سید یعقوب ندارد همین طور که ما پیشنهاد می کنیم آقایان اهالی فارس هم پیشنهاد کنند ما هم موافق این ها همه مغارج مهمه مملکت است و چیزی نیست که بگوئیم زیاد است و این مبلغ برای یک ولایات مهمی که حدود هزار نفر جمعیت دارد و چیزی نیست که بشود اشکال کرد و البته این لوازمی که آمده است از قبیل نمایندگان وطنی همه آقایان تصویب می کنند و بنده وقتی این مسئله را مقابل سیم کشی می گذارم می بینم سیم کشی مقدم است لهذا بنده عقیده ام این است که آن نقاط سیم کشی بشود و هر کجا و هر نقطه هم سیم کشی نشده است ازبیت تا سی یا چهل پنجاه فرسخ هر جا را لازم میدانند پیشنهاد کنند سیم کشی بشود یک فرمایش دیگری هم آقای آقا سید یعقوب راجع بوزارتخانه فرمودند گمان نمی کنم که عقیده خودشانهم اینطور باشد فرمودند وزارتخانه نسبت به خارجه ملاحظه میکند و داخله را ملاحظه نمی کنند این فرمایش ایشان خیلی اسباب تأسف بنده است و انشاءالله این مسئله که ایشان فرمودند از روی قصد نبوده و خودشانهم معتقد نیستند که اینطور است

رئیس - آقای رفعت الدوله مخالفتند

رئیس - آقای رفعت الدوله مخالفتند

رئیس - آقای رفعت الدوله مخالفتند

رئیس - آقای رفعت الدوله مخالفتند

رئیس - آقای رفعت الدوله مخالفتند

رئیس - آقای رفعت الدوله مخالفتند

رئیس - آقای رفعت الدوله مخالفتند

رئیس - آقای رفعت الدوله مخالفتند

رئیس - آقای رفعت الدوله مخالفتند

رئیس - آقای رفعت الدوله مخالفتند

رئیس - آقای رفعت الدوله مخالفتند

رئیس - آقای رفعت الدوله مخالفتند

رئیس - آقای رفعت الدوله مخالفتند

رئیس - آقای رفعت الدوله مخالفتند

رئیس - آقای رفعت الدوله مخالفتند

رئیس - آقای رفعت الدوله مخالفتند

این مذاکرات بشود باین واسطه بنده مخالفم

رئیس - آقای حاج شیخ اسدالله (اجازه)

حاجی شیخ اسدالله - بنده نسبت باین قسمت از فرمایش آقایان که اظهار مخالفت می فرمایند موافق هستم و البته باید دولت جمع و خرج مملکت را در سال معین کند و یک وجه اعتباری هم برای مغارج پیش بینی نشده در نظر بگیرد و برای اینگونه مغارج پیشنهاد میکنند اما آقایان بایستی تصدیق بفرمایند که وضعیت مالی مملکتی در تحت تاثیر نبودن مجلس و دوره های فترت بلکه از زمان استبداد باین طرف در حال یک ترتیب صحیحی نبوده و یک حال در هم و برهمی داشته و باید ترتیب صحیحی و یک صورت مرتبی بمالیه مملکت بدهد اما تصدیق بفرمایند که این ترتیب هم فوری نیست و امکان ندارد در طرف پنجاه و شش ماه و یک سال دولت و مجلس بتواند یک ترتیب مرتبی بمالیه مملکت به دهند و قدمهای وسیعی برای اصلاح مالیه مملکتی بردارند دولت یک صورت اجمالی از جمع و خرج مملکتی بکمسیون بودجه داد و در این بودجه هم یک اعتباری برای مغارج پیش بینی نشد در نظر گرفت و این مغارجی که تصویب میشود چون جزو مغارج پیش بینی نشده است هر چه دولت پیشنهاد می کند بایستی از محل های اعتباری که بمجلس شورای ملی تصویب کرده است داده شود اساس سیم کشی را همه تصدیق می فرمایند که خیلی نافع است و بلکه اگر دولت موفق بشود - جهی داشته باشد بایستی در تمام نقاط مملکت سیم کشی کند تا از تمام نقاط مملکت اطلاعات پیدا کند اما حالا چون برای دولت ممکن نیست که در تمام نقاط مملکت سیم کشی نماید هر نقطه را که بتواند مالیه مملکت اجازه بدهد باید سیم کشی شود و خود دولت فعلاً این قسمت را در نظر گرفته و لازم می دانند این است که می گوید باید این سیم کشیده شود بملاوه یک فواید و منافع سیاسی هم دارد و برای مردم هم اسباب آسایش است و شاید یک عایدی هم برای دولت داشته باشد البته بعد از آنکه بودجه ها مرتب شده باید در تمام نقاط مملکت سیم کشی شود این مطلب را هم باید عرض کنم که آقایان باید سعی کنند در اینکه مردم با اندازه که مالیات می دهند منافع ببرد و یکی از منافع عهده اش هم همین مسئله سیم است مثلاً اگر در همین مسائل اخیری که در طرف گلباپکان و کمره بواسطه تهاجم الوار پیش آمده بود اگر سیم نبود شاید یک ماه طول می کشید تا اینکه دولت مطلع شده و اقدامات نماید آنوقت

رئیس - آقای رفعت الدوله مخالفتند

رئیس - آقای رفعت الدوله مخالفتند

رئیس - آقای رفعت الدوله مخالفتند

رئیس - آقای رفعت الدوله مخالفتند

رئیس - آقای رفعت الدوله مخالفتند

رئیس - آقای رفعت الدوله مخالفتند

رئیس - آقای رفعت الدوله مخالفتند

رئیس - آقای رفعت الدوله مخالفتند

رئیس - آقای رفعت الدوله مخالفتند

در این مدت یک خرابی ها و هرج و مرجعانی در آنجا تولید می شد که جبران آنها خیلی مشکل برود بواسطه همین سیم بود که دولت بزودی مطلع شده و اقدامات فوری کرد و بمسأله فائده رافع کرد باین جهت بنده سیم کشی را خیلی لازم می دانم و چون از محل اعتبار است خوب است آقایان تصویب کنند که هم مردم منتفع شوند و هم منافعی عاید دولت شود

رئیس - آقای مساوات در قسمت اول مخالفتند

مساوات - بنده می بینم هم مجلس و هم دولت فقط خرج را ملاحظه می کنند فکر نمی کنند که این خرج را چگونه باید تأدیبه کرد و اتصالاً بک خرجهای پیشنهادی شود در صورتی که هیچکس منکر سیم کسی نیست بلکه تلگراف هم لازم است برچ هم لازم است و شاید بنده متقاعد باشم که آنرویان و کشتی و تلگراف بی سیم هم لازم است اما آقایانی که رأی می دهند باید ملاحظه بفرمایند که پولش را دارند که این خرجها را تصویب می نمایند یا ندارند؟ در صورتی که الان اعضا مؤسسات حاضره بعضی ۹ ماه و بعضی بیشتر و کمتر حقوقشان رسیده است و دولت عاجز است حقوق این اجزاء حاضر را تأدیبه کند مهندس خرج روی خرج می آید و بنده منکر خرجهای علاوه هستم که قبل از مرتب شدن بودجه پیشنهاد می شود

رئیس - آقای سهام السلطان (اجازه)

سهام السلطان - همانطور که آقایان می فرمایند بایستی برای مغارج فکر دخل هم کرد ولی از آنطرف یک مغارجی هست که لازم است و ما نمی توانیم مردم را محفل بکنیم برای اینکه بعد بیسیم چه پیش می آید و همانطور که آقای حاج شیخ اسدالله اشاره کردند یک اعتبار ۹۰۰ هزار تومانی برای مغارج پیش بینی نشده و فوق العاده که در مملکت روی می دهد در بودجه منظور شده است و این مغارج هم از آن بابت پرداخته می شود و همانطور که آقایان فرمودند سیم کشی هم از حیث تجارت و هم از حیث امنیت و سایر حیثیات دیگر برای مملکت منافع دارد و منافع آنها هم بدولت و ملت عاید خواهد شد

نصرت الدوله (مغیر کمسیون) این بنده تصور می کنم یک اشتباهی شده باشد نهصد و پنجاه هزار تومان اعتبار که در بودجه پیش بینی شده است برای مغارج غیر مرتبه است از قبیل قشون کشی و غیره از برای سیم کشی و بعضی چیزهای دیگر سیم کشی جزء بودجه نیست و تلگراف است و عنقریب بمجلس خواهد آمد و جزء مغارج عادی است بملاوه این مسئله را نباید فراموش کرد که خود تلگرافخانه یک محل عایدی

رئیس - آقای رفعت الدوله مخالفتند

رئیس - آقای رفعت الدوله مخالفتند

رئیس - آقای رفعت الدوله مخالفتند

رئیس - آقای رفعت الدوله مخالفتند

رئیس - آقای رفعت الدوله مخالفتند

رئیس - آقای رفعت الدوله مخالفتند

رئیس - آقای رفعت الدوله مخالفتند

رئیس - آقای رفعت الدوله مخالفتند

رئیس - آقای رفعت الدوله مخالفتند

نقده وجود خارجی ندارد اگر دولت پول دارد بهتر این است باجزاء معارف داده شود که هر روز تعطیل نکنند اگر پول دارند بنظم بهدند سیم کشی بسیار خوب است تهنه اداره ژاندارمری و نظایه درمه جابسیار خوب است تعصیلات اجباری بسیار خوب است هرچه را بفرمائید خوب است اما نگاهداری موسسات حاضر خوب تر است کسی که پول ندارد قوت یومیه خودش را تهیه کند ونان و پنیر بخورد بی موقع است بنزاکتهای غذا بپردازد و بگوید شیرینی ومیوه هم بعد از غذا مناسب است شما نان و پنیر یومیه را نمی توانید تهیه کنید خوب است در صدر تهیه لوازم و مخلفات غذا برنمایید مثلا اگر آب معدنی سرغذایان باشد خیلی خوب است زیرا مطابق حفاظت صحه است و باعث تقویت مزاج خواهد شد یک کتاب هم از برای خوبی آب معدنی می شود نوشت و گفت ولی در صورتی که پول نداریم و اجزاء وزارت معارف برای چهار هزار تومان تعطیل کرده اند و دولت چهار هزار تومان پول ندارد با اداره معارف بدهد و وزارت معارف مرکز را از تعطیل خلاص کند و همین طور نظایه طلبکار است قوای تأمین طلبکار است آنوقت چیزی غیبی است که لا ینقطع دولت حساب را در نظر بیاورد ورقهای خرج پیشنهاد می کند افسوس که هیچکدام از آقایان وزراء این جا شریف ندارند اگر چه صدای مرا بعد خواهند شنید آیا این دولتی که هر روز پای این ورقها را امضاء می کند خودش نمی داند ؟ آیا از بی پولی اجزاء نظایه و عدایه و معارف و سایر وزارتها اطلاع ندارد که می لا ینقطع پای او را امضاء می کند و پیشنهاد مجلس می نماید ؟ این جزبغریبی است اگر آنها متوجه نیستند ما چرا متوجه نیستیم ؟ این خرجهایی که جمش هنوز تهیه نشده چه فایده دارد ؟ آیا نتیجه این که ما برخلاف قوانین معموله تمام دنیا بر خلاف قانون اساسی لا ینقطع ورقه های سفید خود را در ظرف رأی بیندازیم چیست البته برای هر چیزی فی حد ذاته می توان محسنات و مزایایی تصور کرد و خیلی هم خوب است و بنده آرزو دارم نه تنها در تون وطن سیم تلگراف بکشند بلکه در همه جا میل دارم و مسائل مغایرات تلگرافی را فراهم نمایند راه آهن خوب چیزی است آیا کسی می تواند بگوید راه آهن خوب چیزی نیست اگر یک لایحه پیشنهاد کنند که راه آهن بکشند فوراً مشروع می کنیم به محسنات آنومی گوئیم راه آهن اولین وسیله پیشرفت تجارت مملکت است ترقی مملکت بسته بر راه آهن است برای قشون کشی چه فوائدی دارد تمام اینها صحیح است اما باید پول داشته باشیم که بتوانیم یک وجب آنرا بکشیم

وقتی که مایول نداریم نباید این توقعات را داشته باشیم باستی تاپول نداریم رأی ندیم تا آنچه را که رأی می دهیم اعتبار داشته باشد والا بدبختانه مثل تجار و رشکست خواهیم شد آنهم ورشکست بقصیر ما وقتی کمی بینم در صندوق دولت پولی نیست چرا رأی می دهیم ؟ آیا برای ما پسندیده است که قبلاً یک تشکیلاتی را رأی بدهیم و پول نداشته باشیم که مصارف آنرا به برداریم ؟ اگر پول هم داشته باشیم باستی رأی بدهیم زیرا معلوم نیست چطور بمصرف می رسد یک وقتی کمسیون تطبیق حوالجاتی بود متأسفانه آنهم از بین رفته است این پولهایی که می دهیم باطمینان کدام مصدق رأی می دهیم ؟ بانظارت چه شخصی بمصرف می رسد ؟ آیا ما خواهیم ؟ خیر نداریم البته چه ترتیب است اگر خیر ندارید در مقام نزول اجلا بفرمائید و برویم وزارت مالیه ببینید چه خبر است ؟ بعقیده بنده با این ترتیب یکدیگر نباید دادا اگر ما حفظ حیثیت امضای خود را بخواهیم این رائهائی که می دهیم وقتی محترم است که پول داشته باشیم اجزاء عدلیه و نظایه و سایر ادارات دولت دارند از کرسنگی می میرند و ما می خواهیم تازه تشکیلات جدید درست کنیم !! این همه پول از می مردم گیرند و ما می دانیم چه می شود !! این صد یک که برای معارف گرفته می شود حسابش کجا است که مدارس اینطور بحال فلاکت هستند ؟ این تومانی یک عباسی و خرورزی یک قران که بدون تصویب مجلس از مردم می گیرند حسابش کجا است ؟ سایر تعصیلات دیگری بر مردم درب دروازه ها با اسم مالیات انگور و غیره می شود حسابش در کجا است ؟ ما پول داریم اما در صورتی که به حساب رسدگی کنیم بدبختانه ما لا ینقطع اختیارمان را در موضوع خرج اجراء می کنیم ولی رأی می دهیم بدون اینکه بدانم جمع مان کجا است بنده که نسبت به سهم خودم رأی نداده و بخواهم نمی خواهم روی سایر آقایان را هم تعصیه کنم یا حمله سایر آقایان بنمایم ولی به سهم خودم باید بگویم که اگر رأی بدهم ورشکسته بقصیر خواهم بود البته آقایان با دلائل دیگری رأی می دهند و مقتضیات وقت را مراعات می کنند ولی بنده شخصاً عقیده ام این است وقتی که باین پولها رأی بدهم ورشکسته بقصیر هستم وقتی که جمع مان معلوم نیست باستی بر مخارج بیفزائیم این فلاکتها ما را به کجا می رساند ؟

باینجه می رساند که بعد از اینکه این رأیها را دادیم یک روزی هیئت دولت یک پیشنهادی فرض می آورد و می گوید آقایانی که اینهمه خرج را تصویب کرده اید پول برای این مخارج لازم است بیایید این وقتی که مایول نداریم نباید این توقعات را داشته باشیم باستی تاپول نداریم رأی ندیم تا آنچه را که رأی می دهیم اعتبار داشته باشد والا بدبختانه مثل تجار و رشکست خواهیم شد آنهم ورشکست بقصیر ما وقتی کمی بینم در صندوق دولت پولی نیست چرا رأی می دهیم ؟ آیا برای ما پسندیده است که قبلاً یک تشکیلاتی را رأی بدهیم و پول نداشته باشیم که مصارف آنرا به برداریم ؟ اگر پول هم داشته باشیم باستی رأی بدهیم زیرا معلوم نیست چطور بمصرف می رسد یک وقتی کمسیون تطبیق حوالجاتی بود متأسفانه آنهم از بین رفته است این پولهایی که می دهیم باطمینان کدام مصدق رأی می دهیم ؟ بانظارت چه شخصی بمصرف می رسد ؟ آیا ما خواهیم ؟ خیر نداریم البته چه ترتیب است اگر خیر ندارید در مقام نزول اجلا بفرمائید و برویم وزارت مالیه ببینید چه خبر است ؟ بعقیده بنده با این ترتیب یکدیگر نباید دادا اگر ما حفظ حیثیت امضای خود را بخواهیم این رائهائی که می دهیم وقتی محترم است که پول داشته باشیم اجزاء عدلیه و نظایه و سایر ادارات دولت دارند از کرسنگی می میرند و ما می خواهیم تازه تشکیلات جدید درست کنیم !! این همه پول از می مردم گیرند و ما می دانیم چه می شود !! این صد یک که برای معارف گرفته می شود حسابش کجا است که مدارس اینطور بحال فلاکت هستند ؟ این تومانی یک عباسی و خرورزی یک قران که بدون تصویب مجلس از مردم می گیرند حسابش کجا است ؟ سایر تعصیلات دیگری بر مردم درب دروازه ها با اسم مالیات انگور و غیره می شود حسابش در کجا است ؟ ما پول داریم اما در صورتی که به حساب رسدگی کنیم بدبختانه ما لا ینقطع اختیارمان را در موضوع خرج اجراء می کنیم ولی رأی می دهیم بدون اینکه بدانم جمع مان کجا است بنده که نسبت به سهم خودم رأی نداده و بخواهم نمی خواهم روی سایر آقایان را هم تعصیه کنم یا حمله سایر آقایان بنمایم ولی به سهم خودم باید بگویم که اگر رأی بدهم ورشکسته بقصیر خواهم بود البته آقایان با دلائل دیگری رأی می دهند و مقتضیات وقت را مراعات می کنند ولی بنده شخصاً عقیده ام این است وقتی که باین پولها رأی بدهم ورشکسته بقصیر هستم وقتی که جمع مان معلوم نیست باستی بر مخارج بیفزائیم این فلاکتها ما را به کجا می رساند ؟

نوسه دادند و بخود ما هم که در مجلس نشسته ایم از نقطه نظر شرکت که در تصویب خرج با دولت داریم ایراد کردند از نقطه نظر اصولی بسیار خوب عالمأ حامد اوراق سفید خود را در ظرف رأی بریزیم زیرا بالاخره این رأیها منجر بفلاکت خواهد شد . باز هم تکرار می کنیم تا جمع مملکت را ندانیم نباید بخرج رأی بدهیم زیرا از اعتبار امضا تان کاسته می شود وقتی شما رأی دادید که فلان مبلغ را صندوق دولت بپردازد و صندوق دولت نداشته بپردازد شما حکم تاجر و رشکست را پیدا می کنید این است که بنده عرض می کنم تا ما جمع و خرجه انرا یعنی بودجه یعنی کلی را به بینم نباید نه وضع مالیات جدیدی بکنیم و نه یک دینار اجازه خرج بدهیم و لواشکه از چهل هزار تومان اعتبار باشد مگر آن اعتبار پول مملکت نیست ؟ نباید جلوی آن اعتبار را هم گرفت ؟ آخرین پول را کی باید بدهد ؟ موکلین ما باید بدهند بنده باندازه سهم خودم بفرود حق نمی دهم که تا بودجه مملکت را به بینم باین ورقهای تازه بتازه ای بدهم زیرا بعد برای پرداختش اقدامات دیگری باید بنمائیم .

مخبر - حضرت والا در ضمن تعادلیکه از چیزهای خوب کردند فرمودند چیز خوب خیلی زیاد است و هر موقع که بخواهیم تعیین چیزهای خوب را بنمائیم می توانیم دلائلی اقامه کنیم برای اینکه ثابت کنیم اینها خوب هستند بلکه از خوب هم خوب ترند ولی در نتیجه مذاکراتشان وقتی داخل بیان عقیده خودشان شدند باز هم بهم ان سیر و منطق داخل شدند و باز هم ذکر چیزهای خوب را فرمودند . بنده عرض می کنم اداره شدن مملکت بطرز صحیح بسیار خوب است گرفتار نبودن به بختهایی که امروزه گرفتاریم . داشتن جمع بطور مرتب در یک صفحه دیگر خیلی خوب است اینها همه یک صفحه و خرج در صفحه دیگر خیلی خوب است اینها همه یک اصول مسلمه است که هیچکس منکر نیست اگر تنها ایراد شاهزاده سلیمان مهرزا راجع بدولت بوده میفرمودند دولت که پیشنهاد خرج می کنند باید وضعیت بی پولی وضعیت گرفتاری خودش را هم در بابتخت مملکت دو وزارتخانه مهم یعنی وزارت علوم و عدلیه که قضات مملکت در اوهستند تعطیل کرده اند و قضاتی که باید رسیدگی بهداری مردم کرده و فصل خصومت بکنند هر روز بواسطه کرسنگی احتصاب می کنند یک چنین دولتی که گرفتار همه چود دردهائی است باید در موضوع خرج خیلی خودداری کند . اگر این ایراد را می کردند بنده اعتراضی نداشتم ولی این اعتراض را قدری ولابالی گیری باین اوضاع کنونی اقتضای

و مالی عمومی مملکتی و وضعیت خصوصی و افرادی آن نگاه کنید و اصلاح اساسی در نظر بگیرد منجر بورشکستگی مملکت خواهد شد همه ما با این مسئله مقربم و در این مطلب اشکالی نیست ولی از طرف دیگر باید دانست که امروز ما نمی توانیم بفوریت با این اسباب و ادواتی که فعلا داریم این اصول را درست کنیم این را می دانیم که نایستی هیچ خرجی را تصویب کرد ولی اگر خرجهای لازم را تصویب نکنیم بعقیده بنده یک قسم دیگر برخلاف وظیفه کرده ایم بنده کاملاً شاهزاده سلیمان میرزا موافقت می نمودم اگر بر ما مسلم می شد که بواسطه در مضیق گذاردن دولت آن نتیجه مطلوبه زودتر حاصل می شد آنوقت بنده موافقت می شدم و در این مجلس آقایان دیگر هم بالاتفاق موافقت من شدند که یکدیگر تصویب ننمائیم و جلو هر خرجی را بگیریم تا بودجه جمع بمجلس بیاید ولی بنده این ترتیب را عملی نمی دانم زیرا این آقایانی را که می بینم هیچکدام قادر باین کار نیستند بنده الان اعضا وزارت مالیه و وزرائی که در این مملکت هستند هیچکدام را لایق و قابل انجام و اصلاح این کارها نمی دانم و یقین دارم که نمی توانند این کار را انجام دهند این ها یک اسبابهای کارو یک متخصصینی لازم دارند این کارها یک کارهایی است که با بودن یک اشخاص لایقی هم فوری نمی شود کرد و فرضاً یک اشخاص فنی و متخصص هم که بیاورند با کمک وزراء هم نمی توانند فوری این کارها را اصلاح نمایند مدت می خواهد حالا که اینطور است آیا تا انتضاء آن مدت باید ما هیچ خرجی را بطور کلی تصویب ننمائیم باید این مسئله روشن و مبرهن گردد که آیا این مسئله یعنی عدم تصویب هیچ خرجی ما را زودتر بآن مقصود میرساند اگر بدانم این مسئله عملی است اول کسی که با این عقیده موافقت نماید بنده خواهم بود ولی کلبه این مذاکرات در بودجه اعتباری ششودر کمسیون گفته شد ما با نایستی این عقیده را در مردم تولید کنیم که فقط بملاحظه اینکه وزراء یک پیشنهادی می کنند مجلس از یک طرف اعمال آنها را تصدیق و از طرف دیگر آن پیشنهاد را تصویب می نماید خیر اینطور نیست من و اعضا کمسیون بودجه در کمسیون هم بوزرائی که برای دفاع می آیند می گوئیم و بآنها متذکر می شویم که معطل اینهمه خرج کجا است و بالاخره اگر به پیشنهاد این لواایع مجبورید لاقول ترتیب الا هم قالا هم را در نظر بگیرید و یک مخارج ضروری را پیشنهاد کنید تا ما آنها را تصویب نمائیم خوب است آقایان به کمسیون بیایند و به بینند لواایع چقدر زیاد است که هنوز مطرح نشده است برای اینکه ما اول ملاحظه

کنیم کدام يك از لواایع مهم هستند و کداميك می توانند باز يك مدتی منتظر باشند تا بالاخره به بینم ترتیب جمع و خرج چه خواهد شد ما نباید این طور عقیده پیدا کنیم که این عملیات ما فقطو فقط از نقشه نظر اظهار وزراء است خیر اینطور نیست اگر بنده بعضی مطالب را تصدیق می کنم با علم بآن اصولی است که می دانم يك خوبتری هم مقدم بر آن کار خوب است و بالاخره از نقطه نظر این است که زندگانی مملکت باید زندگانی عملی باشد اگر تمام سیاستمداران و اشخاص فکور قومی فقط اشخاص اصولی باشند اما ملاحظه معایب کار را در عمل نکنند آن قوم هیچوقت بسلامت سعادتمندی رسند . قومی بسلامت سعادتمند می رسند که سیاستمداران آن قوم سعی کنند اصول را بعمل تطبیق نمایند و آن را به موقع اجراء گذارند و احتیاجات خود را با آن اصول تکمیل کنند ولی ما تا موفقی که آن وضعیت را نداریم نباید بگوئیم حالا که اینطور است هیچ خرجی را تصویب نمی کنیم بعقیده بنده این مسئله ممکن نیست حضرت والا در ضمن اظهارات خودشان مسئله قرض را فرمودند بنده هم تصدیق می کنم که قرض برای مملکت بدترین چیزهاست برای افراد هم بد است و همیشه باید سعی کرد که گرفتار صدمه و فشار قرض نشد زیرا تا بحال هر چه قرض کرده ایم متأسفانه چون قرض سیاسی بوده و از یک مراکز قرض میشد که آن مراکز نقطه نظر سیاسی داشته اند و قرضهای تجارتي نبوده آن قروض برای مادو زحمت داشته یکی زحمت قرض داری یکی زحمت خطیر و عظیم تری که ما را بواسطه آن قروض در یک مهلهکهای سیاسی می انداخت و ما را چنانکه الان هم هستیم دست و پا بسته بدست اشخاص می داده اند که مدعی حیات و زندگانی و تمامی ما هستند البته این ترتیب خیلی بد است ولی اصولاً نمی شود گفت هر قرضی در هر موفقی برای هر احتیاجی هم که باشد از نقطه بداست همیشه می شود در موارد خصوصی در ترتیبات مذاقه و مطالعه کرد عجالتاً لایحه قرضی در مجلس مطرح نیست و مورد هم ندارد بنده چیزی عرض کنم لیکن حضرت والا بطور کلی يك اشاره به استقرار نمودن بنده هم بطور کلی خواستم عراض و عقیده خود را عرض کنم همان طور که ما نباید خرج انرا بامید قرض زیاد کنیم همان طور هم نباید قرض واستقراض را در مملکت در تحت يك هیولای مهیبی جلوه گر سازیم زیرا هر چیزی هم خوب دارد هم بد و هر چیزی خوبی ممکن است بواسطه سوء اداره يك چیز مضر بدهی شود بعد از تمام این حرفها حالا تازه آمدیم بر سر این لایحه که مطرح است آقایان مفضل در کلیات مذاکره کردند و بعقیده بنده بدهم

رئیس - در قسمت اول گویا مذاکرات کافی باشد و در قسمت دوم سوم هم مذاکرات می ماند برای فردا چون ظهر است و باید جلسه ختم شود دستور فردا هم همین را بورت کمسیون بودجه و را بورت کمسیون عراض خواهد بود

آقای آقا سید یعقوب (اجازه)
آقا سید یعقوب - بنده خواستم از مقام ریاست درخواست کنم که تا کید فرمایند وزراء هم فردا برای جواب سوالات حاضر شوند بنده سه سوال از وزیر مالیه کرده ام و معلوم نیست کی برای جواب حاضر خواهد شد . يك سوال هم راجع به معدن نمک کرده ام

رئیس - تذکر داده می شود
آقای معتمدالتجار (اجازه)
معتمدالتجار - در کلیه اوضاع مملکت مخصوصاً راجع بنقص اصول قانون اساسی و سایر قوانین که از طرف مصادر امور مراعات نمی شود عراضی دارم که می خواهم بعرض مجلس برسد اگر آقایان اجازه فرمایند جزو دستور فردا شود

رئیس - جزو دستور فردا خواهد شد . راجع بدستور مخالفی نیست ؟ (اظهاری نشد)
صورت مشروح مجلس یوم پنجشنبه ۱۲ میزان ۱۳۰۱ مطابق ۱۳ صفر الغیر سنه ۱۳۴۱

مجلس تقریباً ۲ ساعت و نیم قبل از ظهر بر ریاست آقای مؤتمن الملک تشکیل گردید
صورت مجلس یوم چهارشنبه ۱۱ میزان را آقای امیر ناصر قرائت نمودند
رئیس - آقای آقا سید یعقوب (اجازه)
آقا سید یعقوب - چون بنده دوازده ماه است در کمسیون عراض هستم همچو سابقه که پنج ماه بکسی مرخصی داده شود